

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

נזיר כז

עניין: כפרה למתים א'

שפת אמת

דף כ"ז ע"ב בתד"ה ואינו יולא בקרבן חזיו, ל"ע דמה אינטריך קרא הא ודאי דחטאת שמתו בעליה למיתה אזלא, עיין בפירוש המשניות להרמב"ם זכריתוח כ"ז דמיישז זאח דכוח אמיינח כיון דבן יולא בקרבן חזיו כיוי כמו שעדיין בעלים חיים, ולא כיוי בכלל מיתוח בעלים רק זמיי שאין לו בן שחייב חטאת כוח מחו בעליה, משוי"כ קמשמע לן דבבן אינו יולא זכ ושזכ כוח בכלל מחו בעליה. וזכספר

ערוך לנר כריתות כז:

ברש"י ד"ה לא יביאנה. לאחר מיתה. בנזיר (כו: ד"ה ואינו) הקשו התוס' היאך ס"ד לומר כן הא הל"מ דחטאת שמתו בעלי' למיתה אזלא והניחו בצ"ע אכן הש"מ בשם הרא"ש כתב ושמא ה"א כשיש לו בן צריך לקרבנו לא אזיל למיתה עכ"ל ולא ביאר מהיכי תיתי לומר כן אבל לענ"ד י"ל ע"פ מה דאמרין הוריות (ו.) מדכתיב תחת אבותיך וגו' אי הכי אפילו יחיד נמי ע"ש הרי דאי לא קשיא אפילו יחיד נמי הוי סברא לומר דבן במקום אביו קאי ודע שאין להקשות מאי פריך שם אפילו יחיד

ספר חסידים

תתשעא כפר לעמך ישראל אשר פדית ה' (דברים כ"א ח') אמרו [א] ראויה כפרה זו שתכפר אף על יוצאי מצרים כלומר על כל המתים שיצאו ממצרים ואיך יכול המעשה לכפר על מי שלא עשה בחייו והלא חטאת שמתו בעלי' למיתה אזלא [ב] שאין כפרה לאחר מיתה כי בתבלי מות האדם נתכפרו לו עונותיו [ג] אלא כך אמר הקב"ה ברא מזכי אבא [ד] כגון שהאב חוטא ונותן את בנו ללמוד תורה ומעשים טובים הואיל וע"י האב זכה הבן ברא מזכה אבא ואם האבות צוו לבנים לעשות דברים לאחר מותן הרי כשעשו הבנים כאלו יעשו האבות [ה]. ומכאן תקנו שנודרין צדקה שייטב לאותן שכבר מתו [ו] ומצינו שהמתים מתפללין על הבנים [ז] שנאמר (שמות ט"ז י"ד) ותעל שכבת הטל פילול שכיבת שוכבי קבר (א). וכן מועיל

שולחן ערוך או"ח סי' תרכא, ו

^א נהגו לידור צדקה ביום הכפורים (ד) ^ב בעד (ח) המתים: הגה ^א ומזכירין נשמותיהם ^א דהמתים גם כן יש להם ו כפרה ציוס הכיפורים:

פירוש המשניות לרמב"ם כריתות

המפריש חטאתו ומת לא יביאנה בנו אחריו כו': (דף כז ע"ג) מה שאמר לא יביאנה בנו אחריו אינו ר"ל שלא יקריבנה על חזיו לפי שזה פשוט שחטאת שמתו בעליה תמות וכבר בארנו זה אבל רוצה לומר שלא יקריבנו בנו על חטאת עלמנו:

שיטה מקובצת בשם תוס' הרא"ש

(ח) ואינו יוצא בקרבן אביו. צ"ע דודאי חטאת שמתו בעליה למיתה אזלא, ושמא הוה אמינא דכשיש לו בן ³⁴⁰ צריך לקרבנו לא אזיל למיתה ³⁴¹.

חידושי רבינו פרץ

מתיב רבא קרבנו. פירוש קרבנו דבפרשת אשר נשיא יחטא קא דריש. ושלשה קרבנו כתיבי, חד בנשיא וחד בכשבה וחד בשעירה. ובאנו לדורשם: ואמר בקרבנו יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו. והקשה בקונטרס, כיון דבחטאת דכתיב ביה קרבנו עסקינן, מאי קאמר ואינו יוצא בקרבן אביו פשיטא דחטאת שמתו בעליה למיתה אזלא. ותירץ דשמא הוה אמינא דכשיש לו בן דככרעיה של אביו דמיא ודלא אזיל למיתה: יכול לא יצא בקרבן אביו דבהמה שהפריש

רש"י מעילה י

דלא ימיר כתיב וחטאת שמתו בעליה נמי להכי מתה דאין כפרה למתים דמיתתן כיפרה עליהם: שעיברה שנתה ושאבדה. עד שהיא תמימה

בראשית רבה פמ"ט, ד

צדקה ולבסוף משפט. למען הביא ה' על אברהם וגו', תני ר' שמעון בן יוחאי אומר יב"ל מי שיש לו בן יגע בתורה כאלו לא מת שנאמר למען הביא ה' על אברהם, את אשר דבר אליו לא נאמר אלא את אשר דבר ה' עליו.

משנה ברורה סי' תרכ"א

^א וצריך לומר הקל תחלה: א' (יח) המתים. ולכן נקרא יום הכפורים בלשון רבים, רוצה לומר, לחיים ולהמתים [מהרי"ו: (יט) דהמתים

